

ਨਿੱਜੀ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਲਾ

ਅਗਲੇ ਸੱਤ ਪਾਠਾਂ ਵਿਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਕਲਾ ਭਾਵ ਨਿੱਜੀ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਹਾਰਤ, ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਕਲਾ, ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮਹਾਰਤ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਕਾਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਵਿਚ ਉਸ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਯੋਗਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਜਵਾਦ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਲਈ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਕਲਾ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, 'ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਜਿਹੋ ਜਿਹੀ ਖੁਦਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਲਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੁਸੀਂ ਉਹੀ ਕਰੋਗੇ ਜੋ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋਗੇ ਤੁਹਾਡਾ ਅਖੀਰ ਚੰਗਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਖਿਰ, ਜਦ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਆਜ਼ੜੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਭੇਡਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਭੇਡ ਦੇ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।' ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ 'ਸਿੱਖਿਆ' ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਫਿਰ ਕਲਾ ਸਿੱਖਣ ਜਾਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ?

ਨਿੱਜੀ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸੁਭਾਉ

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਨਿੱਜੀ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਲਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂ ਕਿਸੇ ਬਾਸ, ਫ਼ੌਜੀ, ਕੋਚ, ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ, 'ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।' ਬਾਸ, ਫ਼ੌਜੀ, ਕੋਚ, ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕਹਿਣ ਤਾਂ ਠੀਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂ ਲਈ ਇਹ ਢੰਗ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੀਡਰ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਮਨਵਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਖਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਵੱਲੋਂ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਲਡਰ ਹੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਦੇਣੀ ਵੀ ਹੈ ਜਾਂ

ਨਹੀਂ। ਤਾਂ ਐਲਡਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ‘ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬੀਮਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ।’ ਐਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਇੱਜ਼ਤ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਮੰਗਣ ਦੀ ਕੋਈ ਫ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਉਹ ਹਰ ਕੰਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਕਲੀਸੀਆ ਇਵੇਂ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ! ਜੇ ਐਲਡਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲੈਣ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਜਾਂ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਕੀ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੇ ਐਲਡਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਇਹ ਕਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਲਡਰ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਕਲਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਖੂਬੀ ਹੈ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਲਡਰ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦਾ ਕੰਮ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆ ਕੇ ਉਹ ਹੋਰ ਬੇਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਵੇਂ ਹੀ ਐਲਡਰਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋਣ ਦੇ ਢੰਗ ਤਲਾਸ਼ਦੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ

ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੂਹਾਨੀ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੀਆ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਤਲਾਸ਼ਣਾ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਕਈ ਆਇਤਾਂ ਇਸ ਨਿਅਮ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਗੂਆਂ ਲਈ ‘ਸੱਪਾਂ ਵਾਂਗ ਹੁਸ਼ਿਆਰ’ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਸੂ ਨੇ ਸੀਮਤ ਆਗਿਆ (ਲਿਮਿਟਡ ਕਮੀਸ਼ਨ) ਦੇ ਕੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, ‘ਵੇਖੋ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭੇਡਾਂ ਵਾਂਗੂ ਬਘਿਆੜਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜਦਾ ਹਾਂ; ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਸੱਪਾਂ ਵਾਂਗ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਅਤੇ ਕਬੂਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਭੋਲੇ ਹੋਵੋ’ (ਮੱਤੀ 10: 16; NRSV)। ‘ਸੱਪਾਂ ਵਾਂਗ ਹੁਸ਼ਿਆਰ’ ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ (ਮੱਤੀ 10: 19, 20), ਵਚਨ ਸੁਣਾਉ ਵੇਲੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਹੋ ਸਕੇ ਸਤਾਅ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨ (ਮੱਤੀ 10: 11-14)। ਉਸ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਜੋੜ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ‘ਐਲਡਰਾਂ’ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਭਾਵ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਚਲਾਉਣਾ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਆਗੂਆਂ ਲਈ ‘ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ’ ਸਿੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੁਧਰਮੀ ਭੰਡਾਰੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ (ਲੂਕਾ 16: 1-9), ਜਿਸੂ ਨੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵਿਖਾਈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੁਧਰਮੀ ਭੰਡਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਛਾਂਟੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਲਈ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਇਆ:

... ਕਿਉਂ ਜੋ ਐਸ ਜੁਗ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਚਾਨਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਚਾਤਰ ਹਨ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਭਈ ਕੁਧਰਮ ਦੀ ਮਾਇਆ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲਈ ਮਿੱਤਰ ਬਣਾਓ ਤਾਂ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਜਾਂਦੀ ਰਹੇ ਓਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਦੀਪਕਾਲ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕਬੂਲ ਕਰਨ (ਲੂਕਾ 16:8, 9)।

ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਯਿਸੂ ਇਹ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ‘ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ’ ਜਾਂ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਸਿੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬੇਈਮਾਨ ਮੁਖਤਿਆਰ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਚਤੁਰਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਯਿਸੂ ਚਤੁਰਾਈ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੀਆਂ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਛੂਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ। ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਗੱਲ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਬਾਤ ਸਦਾ ਕਿਰਪਾ ਮਈ ਅਤੇ ਸਲੂਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣੇ ਭਈ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਕੁਲੋਸੀਆਂ 4:6)।

ਸਗੋਂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨੋ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਉਹਦਾ ਕਾਰਣ ਪੁੱਛੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਨੂੰ ਸਦਾ ਤਿਆਰ ਰਹੋ ਪਰ ਨਰਮਾਈ ਅਤੇ ਭੈ ਨਾਲ (1 ਪਤਰਸ 3:15)।

ਅਤੇ ਇਹ ਜੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਦਾਸ ਝਗੜਾ ਕਰੇ ਸਗੋਂ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਜੋਗ ਅਤੇ ਸਬਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਰਮਾਈ ਨਾਲ ਤਾੜਨਾ ਕਰੋ ... (2 ਤਿਮੋਥਿਊਸ 2:24, 25)।

ਸਗੋਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਸੱਚ ਕਮਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਸ ਵਿਚ ਜੋ ਸਿਰ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧਦੇ ਜਾਈਏ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:15)।

ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਗੂ ਕੀ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਆਖਦੇ ਹਨ! ਸਹੀ ਗੱਲ, ਸਾਫ਼ ਸਾਫ਼, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਮੰਨਣ ਯੋਗ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਹੀ ਭਲਾ ਹੈ।

ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਮੁਮਕਿਨ ਢੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਹੀਦੀ ਹੈ। 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9: 19-23 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹਰ ਢੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਸੀ:

ਅਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਮੈਂ ਯਹੂਦੀ ਜਿਹਾ ਬਣਿਆ ਭਈ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਲਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਆਪ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਅਧੀਨ ਲਈ ਮੈਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਅਧੀਨ ਜਿਹਾ ਬਣਿਆ ਭਈ ਮੈਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਅਧੀਨਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਲਿਆਵਾਂ। ਮੈਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਭਾਣੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਹੀਣ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਸਗੋਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਭਾਣੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਅਧੀਨ ਹਾਂ। ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਹੀਣਾਂ ਲਈ ਮੈਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਹੀਣ ਜਿਹਾ ਬਣਿਆ ਭਈ ਮੈਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਹੀਣਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਲਿਆਵਾਂ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9:20-22)।

ਜੇ ਪੌਲੁਸ ਨੇ 'ਹਰ ਹੀਲਾ' ਵਰਤਿਆ, ਤਾਂ ਅੱਜ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:5-15 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਅਪੁੱਲੋਸ ਵਰਗੇ ਲੋਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਵ ਮਿਸਤਰੀ ਹਨ (ਆਇਤਾਂ 9, 10)। ਮਸੀਹ ਨੀਂਹ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਆਇਤਾਂ 10, 11)। ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂ ਉਸ ਨੀਂਹ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ (1) ਸੋਨਾ, ਚਾਂਦੀ, ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਪੱਥਰ ਜਾਂ ਫਿਰ (2) ਲੱਕੜ, ਘਾਹ, ਭੇ ਦਾ ਰੱਦਾ ਹੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (ਆਇਤ 12)। ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਮਿਸਤਰੀ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੀਂਹ ਉੱਤੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਰੱਦਾ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਿਸਤਰੀ ਅਤੇ ਹਰ ਰੱਦੇ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਦਾ ਦਿਨ ਆਵੇਗਾ, ਜਦ ਮਿਸਤਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਅੱਗ ਨਾਲ ਪਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ (ਆਇਤ 13)। ਲੱਕੜੀ, ਘਾਹ, ਭੇ ਅੱਗ ਨਾਲ ਸੜ ਜਾਣਗੇ, ਜਦ ਕਿ ਸੋਨਾ, ਚਾਂਦੀ ਅਤੇ ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਪੱਥਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਪੌਲੁਸ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਪਰਖ ਦਾ ਇਹ ਦਿਨ ਕਸ਼ਟ, ਸਤਾਅ ਅਤੇ ਪਰਖ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਹਰ ਮੰਡਲੀ ਉੱਤੇ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਦਾ ਇਹ ਸਮਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਮਿਸਤਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਆਇਤ 14)। ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵ ਜਿਸ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਉਹ ਜੀਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਧ ਫੁੱਲ ਰਹੀ ਹੈ! ਜੇ ਕੰਮ ਬਣਿਆ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹਾਨੀ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਉਹ ਆਪ ਬਚ ਜਾਵੇਗਾ (ਆਇਤ 15)। ਹਾਨੀ ਭਾਵ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਜੋ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਉਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਉਸ ਦਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਉਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਮੰਡਲੀਆਂ ਦੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫਿਰ, ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਵ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ‘‘ਹਰ ਇਕ ਸੁਚੇਤ ਰਹੇ ਭਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ’’ (ਆਇਤ 10; KJV)। ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਰੱਦਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹੁਜ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ! ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਕਲਾ ਵਧਾਉਣਾ

ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਉਸ ‘‘ਅਹੁਦੇ’’ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ‘‘ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ’’ ਸਿੱਖਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਤਾਉ ਦੇ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਕਾਰਣ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਵਚਨ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਡਾਕਟਿਨ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਚੇਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਗੁਣ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਵਧੀਆ ਆਗੂ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਆਗੂ ਨਿੱਜੀ ਸਬੰਧ ਦੀ ਕਲਾ ਕਿਵੇਂ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ!

ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਕੇ

ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂ ਦਾ ਕੰਮ ‘‘ਲੋਕਾਂ’’ ਨਾਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਗਹਿਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ:

‘‘ਜਦ ਤਕ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਦ ਤਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਗਿਆਨ ਹੈ।’’ ... ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਦਇਆ ਕਰਨ ਵਿਚ ਛੋਟੇ, ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਠੋਕਰ ਖੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ! ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖੀਏ ਕਿ ਯਿਸੂ ਗੱਡੀਆਂ ਖਰੀਦਣ, ਬਜਟ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਗਲੀਚੇ ਖਰੀਦਣ, ਅਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮਰਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਰਿਆ!

ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਆਮ ਗਿਆਨ ਦੇ ਕੁਝ ਇਹ ਨੋਮ ਹਨ:

1. ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ! ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ!

2. ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾਉ! ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਇਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਤਿਉੜੀ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਜਾਂ ਮੱਥੇ ਵੱਟ ਪਾਉਣ ਲਈ 72 ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਲਈ ਸਿਰਫ 14 ਦੀ। ਨਾਲੇ ਇਸਦੇ ਫਾਇਦੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

3. ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਬੁਲਾਓ! ‘‘ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਸਲਾਮ ਕਰੋ’’ (3 ਯੂਹੰਨਾ 15)।

4. ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਮਦਦਗਾਰ ਬਣੋ! ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ‘‘ਪਾਪੀਆਂ ਦਾ ਦੋਸਤ’’ ਸੀ (ਲੂਕਾ 7:34)।

5. ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਡੋਰੇ ਨਾ ਪਾਓ। ‘‘ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਾਂਗਾ ਜੇ ...’’ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਯਿਸੂ ਨੇ [ਆਦਾਮੀ ਦੇ ਪਾਪ ਭਾਵ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ] ਦੇ ‘‘ਬਾਵਜੂਦ’’ ਉਸ ਨਾਲ ਇਸ ਲਈ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ‘‘ਕਿਉਂਕਿ’’ [ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਰੂਪ ਉੱਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ]।

6. ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸਚਮੁਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਓ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਕਿ ਲੋਕ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਹਿਮ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸੌਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆ ਸਕਦੇ ਹੋ!

7. ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿਆਲੂ ਬਣੋ! ਤੁਸੀਂ ‘‘ਵਡਿਆਈ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਬਣਾ ਸਕਦੇ’’ ਹੋ। ...

8. ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ। ਇੱਥੇ ਸੁਨਹਿਰਾ ਨਿਅਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ‘‘ਜੇ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕਰਨ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਰੋ।’’

9. ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦਿਓ! ਬਹਿਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ- ਤੁਹਾਡਾ, ਦੂਜੇ ਦਾ ਅਤੇ ਸਹੀ ਪਹਿਲੂ!

10. ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੋ! ‘‘ਸੇਵਕ,’’ ‘‘ਦਾਨੀ’’ ਹੀ ਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ‘‘ਮਹਾਨ’’ ਅਖਵਾਉਣਗੇ (ਮੱਤੀ 20:26)। ...

ਡਾਕਟਿਨ ਪੱਖੋਂ ਸਹੀ ਹੋਣ, ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਅਮੀਰ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਨਾ ਭੁੱਲ ਜਾਈਏ ਕਿ ਸਾਡਾ ਵਾਸਤਾ ‘‘ਲੋਕਾਂ’’ ਹੈ, ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ।
ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਫੜੋ ... ਦੁਆ ਨਾਲ ਫੜੋ!

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂ ਬਜਟਾਂ ਅਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਐਨੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹੋਣ ਕਿ ਉਸ ਬਜਟ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ ਵਿਚ ਵਿਖਾਏ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਹੀ ਜਾਣ। ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂ ਅਸਲ ਵਿਚ ‘‘ਲੋਕ ਵਪਾਰ’’ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਣਾ

ਸ਼ਾਇਦ, ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹੀ ਲਗਦਾ ਹੈ, ‘‘ਮੈਂ ਭਾਈ ਜੇਮਸ ਨਾਲ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਦਲ ਲਵੇ।’’ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਭਾਈ ਜੇਮਸ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਹੀ ਨਾਲ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ:

(1) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਉਣ’’ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਨਕਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਨਿਰਾਲੇ ਹਨ। ਉਹ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕੇਗਾ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅੰਦਰਮੁਖੀ ਆਦਮੀ ਲਈ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ, ਪੌਲਸ, ਪਤਰਸ, ਬਰਨਾਬਾਸ, ਅੰਦ੍ਰਿਆਸ ਅਤੇ ਥੋਮਾ ਸਭ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਗੁਣ ਸਨ। ਪਰ ਉਹ ਸਭ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਆਉਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾਉਣੀ’’ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ, ‘‘ਮਸੀਹ ਦੀ ਪੂਰੀ ਡੀਲ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤਕ’’ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਰਹਿੰਦੀ ਹੀ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:13)। ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਖੂਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਵਿਚ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 13:4-7, ਗਲਾਤੀਆਂ 5:22, 23 ਜਾਂ 2 ਪਤਰਸ 1:5-7 ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਚਰਿੱਤਰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਜੇ ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ‘‘ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸੁੱਖ-ਸਾਂਦ ਪੁੱਛਣਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਮੇਰੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੈ,’’ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਦਿੱਕਤ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਓਨੀ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਹੈ।

ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਰੱਖਣਾ

ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ‘‘ਆਜ਼ੀ ਦੀ ਇਕ ਖੂਬੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭੇਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੀ ਮਹਿਕ ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਉਣ ਲੱਗੇ।’’ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਸਮਾਂ ਗੁਜਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਭੇਡਾਂ ਵਿਚ ਰਹੇ ਬਿਨਾਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਅਯਾਲੀ ਬਣਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਜੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਕੋਈ ਆਗੂ ਲਗਾਤਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ:

ਪਹਿਲਾ, ਉਹ ਮੰਡਲੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਆਗੂ ਮੰਡਲੀ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਆਗੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਂਅ ਨਾਲ ਜਾਣਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦੂਜਾ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਅਹਿਮ, ਉਹ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭੇਡਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਜ਼ੀ ਦੇ ਮਗਰ ਤਾਂ ਹੀ ਚੱਲਣਗੀਆਂ ਜੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ

ਜਾਣਦੀਆਂ ਹੋਣ। ਇਸ ਲਈ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਿਚ ਝਿਜਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹੋਣ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਮੂਨਾ ਦੇ ਕੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਧ ਜਾਂ ਕਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਡਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਮੰਡਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਪਟੀ ਕਹਿ ਕੇ ਨਕਾਰ ਦਏਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਘਟ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਫਿਰ ਵੀ, ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ‘‘ਆਪਣੇ ਅਸਲ ਹਾਲਾਤ’’ ਜਾਣਨ ਦੇਣ ਦਾ ਜੋਖਿਮ ਲੈਣ ਵਿਚ ਹੀ ਭਲਾ ਹੈ। ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਜਿਹੇ ਆਗੂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਫਿਕਰ ਵਿਖਾਉਣਾ

‘‘ਮਨੁੱਖੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਿਆਮ’’ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਨਿੱਜੀ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ‘‘ਨਿਆਮਾਂ ਦੀ’’ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕਿਤਾਬ ਬਾਈਬਲ ਹੀ ਹੈ। ਆਗੂ ਜੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸੇਵਕ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣਗੇ। ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਇਹ ‘‘ਵਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਹੈ।’’ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਪਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਜਦ ਤਕ ਵਿਖਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਤਦ ਤਕ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਰਸਾਲੇ ਐਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ‘‘ਦ ਹਾਅਥੋਰਨ ਇਫ਼ੈਕਟ’’ ਨਾਮਕ ਲੇਖ ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਮਿਸਾਲ ਲਈ ਗਈ ਸੀ:

ਇਕ ਵੱਡੀ ਫ਼ੈਕਟਰੀ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਖਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਹਰ ਵਾਰ ਦਸ ਖਾਸ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਨਵਾਂਪਣ ਅਪਣਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪਿਛਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਹੀ ਸੀ, ਹਰ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ।

ਇਹ ਇਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਿਆ? ਇੱਥੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰਣ ਸਨ: (1) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ। (2) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਚੰਗਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (3) ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। (4) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹੀ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਸਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਜਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ‘‘ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ’’ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ‘‘ਚੰਗਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ’’ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਬਦਲਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ

ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੇਰੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਹ ਸਬਕ ਵਪਾਰ, ਸਕੂਲ, ਮੀਆਂ-ਬੀਵੀ, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਸਭ ਲਈ ਹੈ!

ਕੀ ‘‘ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ’’ ਲਈ ਡੇਲ ਕਾਰਨੇਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਹੈ? ਫਰਕ ਤਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ: ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਹੀ ਵਰਤਾਉ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਹੱਕ ਜਤਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਗੂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੂਜੇ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਇਸ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਮੁਤਾਬਕ ਚੱਲ ਸਕਣ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 10:38)। ਉਹ ਬਚਾਏ ਜਾ ਸਕਣ, ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਕੰਮ ਵਧੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਭਲਿਆਈ ਆਪਣਾ-ਆਪਣਾ ਨਾਂਅ ਕਮਾਉਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ!

ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣਾ ਸਿੱਖਣਾ

ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਜਾਂ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ‘‘ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ’’ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਰੁਤਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਉਮਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਹੱਕ ਤਕ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਚਨ ਵਿਚ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਲੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਤਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣਾ ਆਪਣੇ ਹੀ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੇਵਕ ਬਣ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਡਰਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਫਰਕਾਂ ਕਰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਦਿੱਕਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਗੂ (ਐਲਡਰ) ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਚੁਣੇ ਜਾਣ। ਇਹ ਲੋਕ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਦੇ ਮਤਭੇਦ ਘਟਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਅਜੇ ਵੀ ਮਤਭੇਦਾਂ ਕਰਕੇ ਕਈ ਦਿੱਕਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਆਗੂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਭਾਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ ‘‘ਬਾਹਰ’’ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਦਕਿ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਅੰਗੂਠਾ ਛਾਪ ਹੋਣ; ਉਹ ‘‘ਸ਼ਹੀਰੀ’’ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ‘‘ਦੇਹਾਤੀ’’; ਉਹ ‘‘ਉੱਤਰ ਦਾ’’ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ‘‘ਦੱਖਣ ਦੇ’’; ਉਹ ‘‘ਉਦਯੋਗਿਕ’’ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ‘‘ਕਿਸਾਨ।’’ ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਆਗੂ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੋਵੇ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਕੁਝ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦੀ; ਕੁਝ ‘‘ਬਚਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ’’ ਅਤੇ ਕਈ

“ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚ” ਹੁੰਦੇ; ਕੁਝ ਮੂਰਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਬਹੁਤੇ ਮੂਰਖ; ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨਾਲ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਲਾਈ ਲਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਕਈਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਆਗੂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਭੈਅ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਆਗੂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇਗਾ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਣ ਨਾਲ ਰੁਕਣ ਲਈ ਜੇ ਇੰਜ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਂਤੀ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਵਧਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹਾਰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਵਾਂਗ ਉਹ “ਮੈਂ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ” ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ “ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾ” ਲਏ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9:22)। ਉਹ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖੇਗਾ, ਜੋ ਸੁਰਗ ਛੱਡ ਕੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾ ਬਣ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ:

ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਭਈ ਉਹ ਸਭਨੀਂ ਗੱਲੀਂ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਵਰਗਾ ਬਣੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ... ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਮਾਤਬਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਜਕ ਹੋਵੇ। ... ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਪਰਤਾਵੇ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਦੁਖ ਝੱਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੇ ਪਰਤਾਵੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 2:17, 18; 4:15 ਵੀ ਵੇਖੋ)।

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਟਾ ਨਾ ਸਕੇ, ਪਰ ਜਿੰਨਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਵੇਗਾ ਓਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹਨ, ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

ਸਾਰ

ਇਕ ਜਨਤਕ ਬੁਲਾਰਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਲੈਣ ਦੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ “ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਰੇ ਦੇ ਚੰਗੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਕੁਇੰਟਿਲਿਅਨ ਨੇ ਬੁਲਾਰੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ “ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਆਦਮੀ” ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਸੀ।^੩ ਪਰ ਬੁਲਾਰੇ ਨੂੰ “ਭਲਾ ਆਦਮੀ” ਹੋਣਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਵੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਿੱਜੀ ਚਾਲ ਚਲਣ ਕਰਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲਈ ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਸਮਝਣੀ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਨਮੂਨਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਾ ਕੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਹੋ ਸਕੇ ਅਜਿਹੇ ਚਾਲ ਚਲਣ ਦੀਆਂ

ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਨਿੱਜੀ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਲੇ ਲੋਕ ਬਣਨਾ ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੇ ਭਲੇ ਲੋਕ ਹੋਣਾ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਕਿ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਲਗ ਸਕਣ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹“ਟਹਿਲੂਏ ਬਣ ਕੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ” ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾਂ ਘਰ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
²ਮੈਰਿਵਿਨ ਫ਼ਿਲਿਪਸ, “ਰਿਮੋਬਰ ਟੈਟ ਯੂ ਆਰ ਇਨ ‘ਦ ਪੀਪਲ ਬਿਜਨਸ,’ ” *ਇ ਚੈਲੇਂਜਰ, ਸੈਵੰਥ ਐਂਡ ਪੌਪਲਰ ਚਰਚ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਾਈਸਟ, ਮੁੱਰੋ, ਕੈਂਟਕੀ* (16 ਫ਼ਰਵਰੀ 1983)।
³ਲਿਉ ਸੈਰੇਟ ਐਂਡ ਵਿਲੀਅਮ ਟ੍ਰੈਂਟ ਫ਼ੋਸਟਰ, *ਬੋਸਿਕ ਪ੍ਰਿੰਸਿਪਲਜ਼ ਆਫ਼ ਸਪੀਚ, ਸੋਧਿਆ ਅੰਕ* (ਬੋਸਟਨ: ਹਿਊਟਨ ਮਿਫ਼ਲਿਨ ਕੰ., 1946), 26.